

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr KRS-078-17-07

WARSZAWA, 2007-10-23

Pani Iwona MASŁOWSKA
Członek Zarządu
Ogólnopolskiego Stowarzyszenia
Referendarzy Sądowych

Szanowna Pani Referendarz !

W załączeniu przedstawiam opinię prawną Wydziału Prawnego Biura Krajowej Rady Sądownictwa, z którą Prezydium Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 9 października 2007 r. zapoznało się i postanowiło udzielić odpowiedzi o braku podstaw do zaskarżenia do Trybunału Konstytucyjnego co do ewentualnej niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisu ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, dotyczącego referendarza sądowego.

Z poważaniem,

sędzia Stanisław Dąbrowski

OPINIA WYDZIAŁU PRAWNEGO

co do ewentualnej niezgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisu ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, dotyczącego referendarza sądowego, w świetle pisma Ogólnopolskiego Referendarzy Sądowych.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych w piśmie przesłanym do Krajowej Rady Sądownictwa wyraża zaniepokojenie swojego środowiska próbą ograniczenia niezależności referendarza sądowego w znowelizowanej ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych (art. 151 § 1) stanowiącym, iż w zakresie wykonywanych obowiązków referendarz sądowy jest niezależny, ale tylko co do treści wydawanych orzeczeń i zarządzeń określonych w ustawach.

Obowiązujący poprzednio przepis (art. 149 § 4) przewidywał, że „referendarz sądowy w zakresie wykonywanych obowiązków jest niezależny”.

Institucja referendarza sądowego została utworzona ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych i innych ustaw (Dz.U. nr 117, poz. 752). Miała na celu realizację zalecenia nr R (86) 12 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich dotyczącego ograniczenia liczby pozasądowych (stałe rosnących) zadań wykonywanych przez sędziów, przekazując je organom „poza system wymiaru sprawiedliwości”.

Znosząc urząd referendarza, ustawodawca w art. 2 § 1 sprecyzował, iż zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości wykonują sędziowie a w § 2 – zadania z zakresu ochrony prawnej w sądach rejonowych wykonują wspomniani referendarze sądowi.

Pojęcie wymiaru sprawiedliwości ujęte w Konstytucji, konstruuje jedynie zasadę sądowego wymiaru sprawiedliwości przez powierzenie jego wykonania sądom. Nie oznacza to, że wszystkie zadania wykonywane przez sądy stają się przez to wymierzaniem sprawiedliwości. Tym samym inne zadania sędziów,

które nie polegają na rozstrzyganiu sporów w prawie, można zaliczyć do „zadań z zakresu ochrony prawnej”.

Idea wprowadzenia instytucji referendarza sądowego służyć miała do odciążenia sędziego od wykonywania zadań poza orzeczniczych, które nie stanowią sprawowania wymiaru sprawiedliwości, a jednocześnie mogą zapewnić sprawność i obniżenie kosztów postępowania sądowego.

W konsekwencji jest oczywiste, że referendarze sądowi nie sprawują wymiaru sprawiedliwości. Jest wysokim urzędnikiem sądowym, wykonującym ustalone w ustawie czynności sądowe w zakresie ochrony prawnej. Mimo, że jego pozycja i funkcje zbliżają się do pozycji i funkcji sędziego, to jednak nie korzysta on z niezawisłości, o której jest mowa w art. 178 ust 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jednakże, przy wykonywaniu swoich obowiązków, a zwłaszcza przy wydawaniu orzeczeń, referendarz sądowy jest niezależny. Nie podlega żadnym poleceniom albo wpływom. Oznacza to, że ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych przyznała referendarzowi sądowemu niezależność ale tylko co do treści wydawanych orzeczeń i zarządzeń określonych w ustawie.

Należy uznać, że niezależność w sposób dostateczny gwarantuje bezstronność i obiektywizm referendarza i w zakresie orzekania zbliżona jest do niezawisłości sędziowskiej, co oznacza, że w zakresie wskazanych zadań, referendarz podlega Konstytucji i ustawom.

Podobnego zdania są także autorzy komentarza do ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Z tych względów trudno jest stwierdzić, czy tak przyjęty zapis, co do niezależności referendarza sądowego ogranicza samodzielność w zakresie wykonywanych obowiązków. Zawężenie niezależności referendarza poprzez ograniczenie jej do katalogu wydawanych orzeczeń – w ocenie Wydziału prawnego Biura Krajowej Rady Sądownictwa – nie narusza zasady pełnej niezależności referendarza sądowego. Owe ograniczenie nie wpływa bowiem na pracę orzeczniczą, która przecież dotyczy zadań z zakresu ochrony prawnej a nie – sprawowania wymiaru sprawiedliwości, która należy do sędziów.

DYREKTOR
Wydziału Prawnego
Biura Krajowej Rady Sądownictwa
sędzia Marek Celej

KRAJOWA RADA SĄDOWNICTWA
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Nr KR3-078-17-07

Pani Irena Mastowska
Członek Zarządu
Gospodkiego Stowarzyszenia
Referendary Sądowych
ul. Suwalska 23/8
31-066 KRAKÓW

OPŁATA POBRANA Umowa Nr 273/HH/S/07
z CUP OR Warszawa z dnia 02.05.2007 r.
Nadano w UP Warszawa 133

POLECONY

R

(00)85900773 1 40228364 3